Strålbehandling vid lymfom

Strålbehandling är en vanlig form av behandling vid cancer. Den används för att bota sjukdomen, förebygga återfall, lindra symtom och förlänga överlevnaden.

Strålbehandlingen skadar cancercellerna så att de har svårt att reparera sig. Även de friska cellerna skadas, men de har lättare att reparera sig.

Du strålbehandlas på ett begränsat område på kroppen, precis där lymfomet finns.

Strålbehandling ges som antingen inre eller yttre strålbehandling, ibland båda. Strålbehandling kan även kombineras med andra behandlingar, till exempel hormonell behandling.

Den strålning som vanligen används vid strålbehandling är samma typ som vid röntgenundersökningar, men den har mycket högre energiinnehåll.

Det är viktigt att du inte röker under behandlingstiden. Det ökar chansen att behandlingen får avsedd effekt och minskar risken för biverkningar.

Yttre strålbehandling

Yttre strålbehandling innebär att strålningen kommer från en apparat placerad en bit från kroppen. Behandlingen ges ofta 5 dagar i veckan under någon vecka eller några veckor.

Förberedelser

Ofta behöver du först undersökas med röntgen för att strålbehandlingen ska kunna göras så exakt och säkert som möjligt.

Vid undersökningen gör vårdpersonalen ibland markeringar på din hud. Markeringarna används för att du ska kunna ligga på samma sätt på britsen under varje strålbehandlingstillfälle. Då kan strålarna riktas mot samma ställe varje gång.

Efter undersökningen planeras behandlingen. Det tar oftast några dagar.

Ta smärtstillande inför röntgenundersökningen och strålbehandlingen, om du har svårt att ligga stilla på grund av smärta.

Så går det till

Du får ligga på en brits i ett behandlingsrum. Sjuksköterskorna ställer in apparaten så att strålningen riktas mot rätt område på kroppen. Vart strålningen ska riktas bestäms av din behandlande läkare.

Sedan går de till ett rum bredvid där de övervakar behandlingen via en tv-skärm. Oftast tar de först kontrollbilder och eventuellt justerar de britsen. Innan de går får du veta hur du ska signalera om något känns konstigt. De kan då avbryta behandlingen.

Själva behandlingen tar bara ett par minuter. Britsen hissas upp och apparaten rör sig runt britsen. Tillsammans med förberedelserna blir tiden i behandlingsrummet cirka 10–20 minuter.

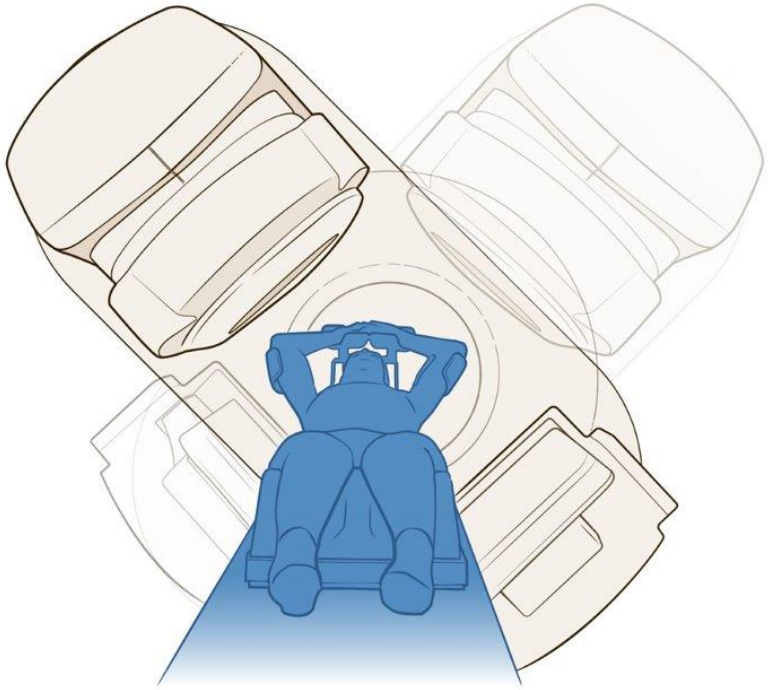

Vid yttre strålbehandling ligger du på en brits som hissas upp. Strålapparaten rör sig sedan runt britsen.

Biverkningar

Strålbehandling gör inte ont, men du kan få biverkningar. Vilka biverkningar du får beror bland annat på var lymfomet sitter och hur mycket strålbehandling du får.

Vanliga biverkningar är trötthet och besvär från hud och slemhinnor i det område där du har strålbehandlats.

Oftast börjar du känna av biverkningarna 1–2 veckor efter att strålbehandlingen har börjat. De brukar kännas som mest 1–2 veckor efter att hela behandlingsperioden är slut.

Prata med din kontaktsjuksköterska eller läkare för att få behandling och råd om egenvård.

- Läs mer på 1177.se. Sök på Strålbehandling.
- Se filmer på youtube.com Sök på Strålbehandling – så går det till eller Andningsstyrd strålbehandling.